

ŠOLSKA GREDA V MOZIRSKEM GAJU

Marsikdo še zdaj ne ve, da ima Biotehniška šola Maribor v Mozirskem gaju že vrsto let svojo gredo, ki jo urejajo njeni dijaki in učitelji. V preteklem letu smo se odločili, da po nekaj letih popolnoma spremenimo njeno podobo, kar ni nič nenavadnega, saj tudi doma pogostokrat menjamo zasaditve.

Najprej smo izmerili velikost grede, kar je predpogoj, da se lahko opravi zasaditveni načrt. Odločili smo se, da jo zmanjšamo, saj je do sedaj njena površina znašala okoli 80 m². Po opravljeni meritvi smo se odločili, da bo površina 38 m² dovolj za načrtovano zasaditev. Po izmeri sem si narisal skico zasaditve, v katero sem zarisal rastline, ki so bile že doslej posajene, to so glog (*Crataegus monogyna*), cercidifil (*Cercidiphyllum japonicum*), rumeni klek (*Thuja occidentalis* 'Rheingold'), različne sorte host (*Hosta* sp.), trajne fuksije (*Fuchsia magellanica*), hermeliike (*Sedum spectabile*), brin (*Juniperus x media*) in rastline, za katere sem menil, da bi jih lahko vključil v novo podobo grede. Izpostavil sem nizke in plazeče trajnice. Najbolj bi naj izstopale naslednje: timijan (*Thymus serpyllum*), encijan (*Gentiana acaulis*), nizke enodnevnne lilije (*Hemerocallis hybrida*), skalni mleček (*Euphorbia myrsinites*), navadni pečnik (*Armeria maritima*), avbrecija (*Aubrieta deltoidea*), ognjeni dež (*Heuchera sanguinea*) idr. Dodal sem jim še japonski javor (*Acer palmatum* 'Dissectum'), nizka bora (*Pinus strobus*) in trdoleske (*Euonymus fortunei*). Nekatero rastline sem dodal kljub temu, da je zelo verjetno, da bodo tla zanje neustrezna. Največji problem je v tem, da so pred leti na polovico grede navozili zemljo. Pokazalo se je, da na tej polovici prevladuje ilovica, ki se že ob manjšem deževju napoji z vodo. Zato bo ta greda pomembna tudi kot učni objekt, kjer se bo dalo primerjati, kako določena vrsta rastline uspeva na eni vrsti tal in kako na drugi. Ko je bila ideja uresničena na papirju, je bilo potrebno poiskati rastline, kar je najpogosteje najtežji del naloge. In tudi tokrat je bilo tako, saj nekaterih rastlin ni bilo več moč kupiti. Na srečo nam je priskočilo na pomoč podjetje Revital d.o.o., ki so darovali kar precejšnje število rastlin. Zato se podjetju in gospe Ireni Grdinič ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem v imenu šole in v svojem imenu. Načrtovanju zasaditve in iskanju rastlin je sledila priprava grede. Ker so bili na njej jeseni zasajeni tulipani in hijacinte, jih je bilo potrebno populiti.

Nato smo opravili izkop že posajenih rastlin in pripravili tla za sajenje. Najtežji del je opravila neumorna ekipa Mozirskega gaja.

Končno smo pristopili k sajenju. Glede na to, da mi ni uspelo dobiti vseh željenih rastlin, sem moral prvotno idejo zasaditve prilagoditi možnostim. Toda to je bila že najmanjša težava. Veliko večja se je pojavila, ko sem pričel s sajenjem. Občutek na delu grede, na katerem je bila navožena zemlja, je bil trd kot beton, zato je bilo težko saditi. Zato sem postajal še bolj zaskrbljen, kako bodo zasajene rastline prenesle vlago. Mislim, da bo že ta zima pokazala dejansko stanje.

Po sajenju sem med rastline posipal lubje z namenom, da zmanjšam rast plevelov. Lahko rečem, da je bilo med letom lubje zelo učinkovita zaščita pred pleveli, saj je bilo potrebno gredo samo enkrat temeljito opleti.

Po sajenju vedno sledi najlepši del, opazovanje, kako rastejo rastline, se spreminjajo in navsezadnje, kakšna je celotna podoba grede. Ravno zaradi tega so mi trajnice tako pri srcu, saj se z njimi vedno nekaj dogaja. Prehodi iz enega letnega časa v drugega so pri njih najbolj izraziti.

Tako se je tudi naša greda skozi leto spreminjala. Največ pozornosti so bile deležne okrasne trave (*Pennisetum alopecuroides*), ki so se bohotile v ozadju grede;

japonski javor (*Acer palmatum* 'Dissectum'), ki se je ob koncu poletja "preoblekel" iz zelene v rdečo barvo;

mleček (*Euphorbia amygdaloides* 'Purpurea'), ki je v sončnem vremenu kar žarel v svoji škrlatno rdeči barvi;

hoste v svoji barvitosti;

opazna je bila tudi plattica (*Alchemilla mollis*), še posebej v dopoldanskem času, ko so se na njenih listih bohotile kapljice rose,

zelo lepo pa se je razrastel tudi timijan (*Thymus serpyllum*), ki je kar hitro prekril rob grede.

Seveda pa vse rastline niso tako lepo uspevale. Vzrok je bila toča, kar so najbolj občutile hoste, zelo dejavni pa so bili tudi rdeči polži, ki so uničili več sadik ameriškega slamnika (*Echinacea purpurea*) in volčji bob (*Lupinus polyphillus*), zaradi obilice dežja pa so se slabše obnesli netreski (*Sempervivum* sp.).

Kako čas beži, opaziš tudi na rastlinah, ko se te začno pripravljati na zimski počitek. Tako je prišel čas, da se tudi na šolski gredi odstrani odpadlo listje z dreves, propadajoči nadzemni deli trajnic, predvsem host, hermelik, praproti in enodnevnih lilij.

Ko sem vse to opravil, sem opazil, da je greda ponovno zasijala v vsej svoji jesenski lepoti, kljub temu da je koledar že kazal na konec oktobra.

Grede v Mozirskem gaju sedaj kažejo tipično zimsko podobo, kar pomeni, da na njih ni nič videti. To se bo hitro spremenilo, ko bodo posijali prvi pomladni žarki in se bodo rastline prebudile. Upajmo, da bo tudi naša greda zasijala ob teh prvih pomladnih dneh.

Zasadil in zapisal: Simon Gračner

Fotografije: Andreja Gračner in Simon Gračner